

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **I. G.**, zastoupeného JUDr. Pavlem Bugárem, advokátem, se sídlem v Praze 1, Žitná 45, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, pošt. schr. 21/OAM, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 12. 1. 2005, č. j. 5 Az 29/2004 - 38, a o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna zástupci stěžovatele JUDr. Pavlu Bugárovi, advokátu, se sídlem v Praze 1, Žitná 45, **s e s t a n o v í** ve výši 1075 Kč a bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 18. 3. 2004, č. j. OAM-11215/VL-19-12-2001, rozhodl žalovaný tak, že azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se neuděluje, a že se na cizince nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Své rozhodnutí žalovaný opřel o zjištění, že důvodem žádosti žalobce o udělení azylu byly ekonomické potíže způsobené jak tíživou hospodářskou situací

na Ukrajině, tak jeho národnostním původem, problémy s ukrajinskými nacionalisty a dále snaha o legalizaci pobytu na území České republiky.

Proti citovanému rozhodnutí podal žalobce včas žalobu, ve které poukazoval na to, že správní orgán v rozporu s § 3 odst. 4, § 32 odst. 1, § 34 odst. 1 a § 46 správního řádu nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci, za tím účelem si neopatřil úplné podklady rozhodnutí, nemohl tedy správně usuzovat na skutkové a právní otázky a rozhodnutí nevyplývá ze zjištěných podkladů. Dále namítl, že byl ve vlasti ohrožen na životě tím, že jej považují za příslušníka ruské národnosti. Jde rovněž o psychický nátlak a stát Ukrajina není schopen zajistit žalobci odpovídajícím způsobem ochranu před tímto jednáním a toto jednání trpí. V případě žalobce jde i o důvody humanitární dle § 14 zákona o azylu. Žalobce se odvolává na čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod (dále jen „Úmluva“), podle kterého nikdo nesmí být mučen a podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení nebo trestu a odkazuje na rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ve věci Cruz Varas z roku 1991, A-201, a ve věci Vilvarajah a ost. z roku 1991, A-215. Uvádí, že smluvní stát nese odpovědnost z titulu Úmluvy pokud existují důvody k obavám, že dotčená osoba bude v zemi určení vystavena riziku mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, přičemž není možné po nikom požadovat, aby se dobrovolně vystavoval perzekuci, aby mohl prokázat své obavy z pronásledování. Dále se odvolává na rozsudek ve věci Berrehab z roku 1998, A-138, s tím, že vyhoštění žalobce by podle jeho mínění mělo za následek zásah do jeho soukromého života a bylo by tak v rozporu s čl. 8 Úmluvy. Rovněž se dovolává rozsudku ve věci Niemietz z roku 1993, A 251-B, a definice pojmu soukromý život. Respektování soukromého života musí zahrnovat i právo na vytváření a rozvíjení vztahů s dalšími lidskými bytostmi, návratem do země původu, kde žalobce přerušil veškeré vazby, by však došlo k psychickým útrapám, což by bylo v rozporu s čl. 3 Úmluvy. Žalobce se dále dovolával i čl. 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, vydané Vysokým komisařem v lednu r. 1992 v Ženevě, v němž se hovoří o pronásledování na kumulativním základě. Z uvedených důvodů požaduje, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil k dalšímu řízení.

Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 12. 1. 2005, č. j. 5 Az 29/2004 - 38, byla žaloba zamítnuta. Podle uvedeného soudu se správní orgán v odůvodnění svého rozhodnutí zabýval všemi podstatnými skutečnostmi, řádně je zhodnotil po stránce skutkové i právní, uvedl, jakými úvahami byl veden při hodnocení důkazů a při použití právních předpisů, na základě kterých rozhodoval. V tomto bodě je tedy vydané rozhodnutí zcela v souladu s § 47 odst. 3 správního řádu. Žalobce ostatně ani v podané žalobě konkrétně neuváděl, v jakých skutečnostech se skutečný stav věci liší od stavu, který byl zjištěn správním orgánem, ani nezmiňoval, které další důkazy správní orgán měl provést a které důkazy dle jeho mínění byly správním orgánem nesprávně hodnoceny.

V otázce národnostního útlaku, jenž se měl projevit např. napadením žalobcovy matky, byl Městský soud v Praze toho názoru, že správní orgán došel ke správnému závěru, že tvrzené skutečnosti nelze posoudit jako pronásledování žalobce z důvodů národnosti. Žalovaný správně vyšel z pojmu „pronásledování“ definovaného v § 2 odst. 6 zákona o azylu a výkladu tohoto pojmu v rozsudku Vrchního soudu v Praze sp. zn. 7A 754/2000. Je totiž třeba vycházet ze skutečnosti, že za pronásledování ve smyslu zákona o azylu nelze považovat útoky z azylově relevantních důvodů vedené vůči žadateli ze strany fyzických osob, nejde-li o součást státní politiky, tj. nejde-li o jevy státní mocí buď přímo

vyvolané, nebo podporované, vědomě státními orgány trpěné či státní mocí záměrně nedostatečně potlačované. Jestliže orgány státní moci takové jevy cíleně potírají a čelí jim, nelze mluvit o pronásledování ani tam, kde možnosti státních orgánů nejsou dostatečné a takové opatření nemají trvalý a stoprocentní efekt. Žalovaný správně uvedl, že v případě žalobce šlo o potíže nikoli se státními orgány jako celkem, ale jednotlivým jejich členem, zneužívajícím své funkce. K vyřešení problémů s úplatným soudcem, které měly původ v napadení matky žalobce pro její národnost, žalobci pomohly vyšší ukrajinské státní orgány (soudce byl odvolán a uvězněn). Orgány státu tedy měly snahu problém řešit a vyřešily jej. Následné potíže s neznámými lidmi, kteří mu vyhrožovali a fyzicky jej napadli, se žalobce pokoušel řešit na policii a prokuratuře, neobrátil se však již na vyšší inspekční orgány (tedy nevyužil všech možností, které mu právní řád jeho země k ochraně jeho práv poskytuje). Z výpovědi žalobce navíc vyplývá, že policie mu nepomohla nikoli z důvodu národnosti žalobce (či jiných azylově relevantních důvodů) ale z důvodů zcela jiných (je zkorumpovaná, má s žalobcem osobní konflikt – žalobce má důvěrné informace, odmítl další spolupráci a staví se k práci policie záporně). Soud je tedy toho názoru, že je správný závěr žalovaného, který neshledal, že by žalobce byl pronásledován pro svou národnost ze strany státních orgánů, či že by státní orgány takové jednání podporovaly, trpěly, či nebyly schopny mu zabránit. Pokud žalobce u ústního jednání před soudem poukázal na to, že pobýval na západní Ukrajině, kde se s volbou nového prezidenta nacionalismus ještě prohloubil, pak lze pouze konstatovat, že správní orgán při vydání napadeného rozhodnutí, stejně jako soud v přezkumném soudním řízení, vycházejí ze stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Městský soud v této souvislosti rovněž poukázal na to, že existence důvodů k udělení azylu se vztahuje k zemi původu jako celku. I pokud by tedy bylo prokázáno, že žalobce byl v místě svého bydliště v západní části Ukrajiny pronásledován proto, že byl považován za osobu ruské národnosti (ani to však prokázáno nebylo), mohl by situaci řešit přestěhováním do východní části Ukrajiny, kde je jiná národnostní situace.

Městský soud ve svém odůvodnění rovněž uvedl, že dalším žalobcem uváděným důvodem byly jeho ekonomické potíže, o nichž žalobce tvrdil, že vyplývají z národnostních důvodů. Městský soud konstatoval, že žalobce ve správním řízení neuváděl žádné skutečnosti, na základě kterých by bylo možno dojít k závěru, že nemohl sehnat práci pro svou národnost, ale naopak sdělil, že obdobné potíže se zaměstnáním mají všichni obyvatelé; stejně jako oni by i žalobce sehnal práci, pokud by byl schopen dát úplatek, či ochoten čekat na mzdu třeba půl roku. Tato tvrzení žalobce plně odpovídají informacím o hospodářské situaci na Ukrajině, které si žalovaný opatřil a v odůvodnění napadeného rozhodnutí zmínil. Potíže žalobce, který nemohl sehnat práci, nelze dávat do souvislosti ani s tím, že žalobce pomohl usvědčit úplatného nacionalistického soudce. Z výpovědi žalobce totiž vyplývá, že se tak stalo v roce 1997, žalobce při tom do protokolu o pohovoru ze dne 21. 11. 2001 uváděl, že bez stabilní práce je již 7 let, tj. již od roku 1994. Závěr žalovaného, že nebylo prokázáno, že by ekonomické potíže žalobce byly způsobeny důvody stanovenými v § 12 zákona o azylu, proto Městský soud považoval za správný.

Městský soud proto dospěl k závěru, že v případě žalobce nejsou dány důvody pro udělení azylu stanovené v § 12 písm. a), b) zákona o azylu, přičemž žalobce v podané žalobě ani konkrétně nenamítl, ve kterých konkrétních skutečnostech spatřuje nezákonnost tohoto rozhodnutí žalovaného. Za konkrétní žalobní důvod nelze považovat ani obecný odkaz žalobce na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva bez uvedení souvislosti k případu

žalobce, ani poukaz na čl. 53 Příručky k postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, podle kterého různá opatření, která sama o sobě neznamenají pronásledování, ale jsou spojena s dalšími zápornými faktory (např. obecné ovzduší nejistoty v zemi původu), mohou opravňovat k tvrzení o opodstatněnosti pronásledování na kumulativním základě. Protože žalobce ani tento odkaz na čl. 53 Příručky nekonkretizoval, může soud pouze konstatovat, že žalobce neuváděl jiné, než již shora uvedené potíže v zemi původu, o nichž nebylo prokázáno, že by představovaly pronásledování ve smyslu zákona o azylu, a které dle mínění soudu ve svém souhrnu ani s přihlédnutím k situaci v zemi původu žalobce, jak je popsána v odůvodnění napadeného rozhodnutí, nelze považovat za pronásledování na kumulativním základě.

K námitce ohledně nesprávné aplikace § 14 zákona o azylu na stěžovatelovu situaci městský soud uvedl, že rozhodování o udělení humanitárního azylu dle 14 zákona o azylu se děje v absolutní volné úvaze správního orgánu a nejde o rozhodnutí o „právu“ na němž by mohl být žadatel zkrácen, vymyká se proto správní uvážení ohledně posouzení existence případu zvláštního zřetele hodného přezkumné činnosti soudu. Z obsahu odůvodnění napadeného rozhodnutí vyplynulo, že žalovaný ve své úvaze hodnotil údaje sdělené žadatelem, a ani žalobce sám v podané žalobě neuvádí, které konkrétní okolnosti podle jeho mínění jsou zvláštního zřetele hodné a svědčí pro udělení humanitárního azylu. Soud tedy dospěl k závěru, že žalovaný při rozhodování o humanitárním azylu vzal v úvahu podstatné skutečnosti daného případu a neporušil ani stanovený procesní postup.

Městský soud se ztotožnil i se závěrem správního orgánu, že žalobce nenáleží k osobám ohroženým skutečnostmi, zakládajícími překážky vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Žalobce, který v podané žalobě ani ve vztahu k tomuto závěru správního orgánu nevznesl konkrétní žalobní námitky, v řízení před správním orgánem uváděl nekonkrétní obavy ze své fyzické likvidace, dále obavy z možného pronásledování ze strany soudce, jehož pomohl usvědčit, a který bude propuštěn z vězení a obavy z pronásledování místními nacionalisty. Jde tedy o obavy z možného kriminálního jednání fyzických osob, nikoli státu. Takové obavy však nezakládají překážky vycestování dle § 91 zákona o azylu, neboť žalobce by v takovém případě měl možnost obrátit se na příslušné orgány země původu (a to jak místní, tak jim nadřízené) a požadovat jejich ochranu. Při úvaze o existenci překážek vycestování spočívajících v ohrožení života nebo svobody žalobce z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání politických názorů žalovaný správně odkázal na informace o zemi původu, z nichž nevyplývá, že by na Ukrajině příslušníci jiných neukrajinských národností (což ani není případ žalobce) byli pronásledováni. Při úvaze o existenci překážky vycestování spočívající v hrozbě nebezpečí mučení, nelidského nebo ponižujícího zacházení či trestu žalovaný správně odkázal na čl. 3 Evropské úmluvy a judikaturu Evropského soudu pro lidská práva k výkladu uvedených pojmů. Věcně pak odkázal na konkrétní zprávy o situaci na Ukrajině, zmiňující sice možnost nepříznivého posuzování podání žádosti o azyl v zahraničí, z nichž však zároveň jednoznačně vyplývá, že nepřichází v úvahu trestní stíhání, tj. nebyl přijat žádný zákon kriminalizující vstup do azylového řízení v zahraničí. Přes nepříznivé zprávy o situaci ve vězeňství na Ukrajině tak obavy z mučení, nelidského či ponižujícího zacházení či trestu nejsou dány již proto, že není důvodu se domnívat, že žalobce by byl po návratu do vlasti souzen a vězněn. Nelze shledat ani další zákonné překážky vycestování. Odkaz žalobce na zásah do soukromého života a příslušnou judikaturu je zcela nekonkrétní a navíc v dané věci i zcela nepřipadný.

Proti rozsudku Městského soudu v Praze, podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas kasační stížnost, a to z důvodů uvedených v § 102 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“). Stěžovatel především namítá, že správní orgán nezjistil přesně a úplně skutkový stav věci před vydáním rozhodnutí, čímž porušil ustanovení § 3 odst. 4, § 32 odst. 1 a § 46 správního řádu, a v důsledku toho i nesprávně právně posoudil žádost o azyl; důkazy, které si správní orgán opatřil pro rozhodnutí, nebyly úplné, došlo opětovně k porušení ustanovení § 32 odst. 1 a dále § 34 odst. 1 správního řádu, nemohl tedy správně usuzovat na skutkové a právní otázky, které pro své rozhodnutí potřebuje zodpovědět; rozhodnutí nevyplývá ze zjištěných podkladů, tj. není zde logická vazba mezi rozhodnutím a podkladem pro ně. K odůvodnění své kasační stížnosti stěžovatel poukázal na to, že v zemi jeho původu byl skutečně pronásledován pro svůj ze strany matky ruský původ ukrajinskými nacionalisty. Pokud jde o jím deklarované ekonomické potíže, byly způsobeny národnostní otázkou. Stěžovatel se nedomnívá, že soud vzal všechny tyto skutečnosti v úvahu. Navíc poměry na Ukrajině nebyly posuzovány podle aktuálního stavu v zemi. Podklady pro to jsou většinou z roku 2000, tedy před pěti lety. Stěžovatel je přesvědčen, že náleží k diskriminované národnostní skupině a pro tento případ by bylo možné k udělení azylu použít § 12 zákona o azylu. Stěžovatel se dovolává názoru v Příručce postupům a kritériím pro určování právního postavení uprchlíků, vydané Vysokým komisařem v lednu 1992 v Ženevě, kde je v čl. 53 uvedeno: „Může se stát, že žadatel byl podroben různým opatřením, která sama o sobě ještě nepředstavují pronásledování (např. různým formám diskriminace), ale jsou v některých případech spojena s dalšími zápornými faktory (např. obecné ovzduší nejistoty v zemi původu). V těchto situacích mohou různé se uplatňující aspekty ve svém součtu vyvolat určitý efekt, který může logicky opravňovat k tvrzení o opodstatněnosti pronásledování na kumulativním základě.“ Dále stěžovatel upozorňuje na čl. 43 Příručky: „Tyto úvahy (opodstatněné obavy z pronásledování) se nemusejí nutně zakládat na vlastních osobních zkušenostech žadatele. To, co se stalo např. jeho přátelům, příbuzným a dalším členům stejné rasové nebo společenské skupiny může klidně ukazovat, že jeho obavy v tom smyslu, že se sám dříve nebo později stane obětí pronásledování, jsou opodstatněné. Relevantní jsou zákony země původu a zejména jejich aplikace.“ Vzhledem k uvedenému se proto stěžovatel obrací na Nejvyšší správní soud v Brně a navrhuje, aby tento přiznal odkladný účinek vykonatelnosti napadeného rozsudku a dále rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu projednání.

Ve vyjádření ke kasační stížnosti žalovaný popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí ve věci azylu ve všech částech výroku, tak i rozsudek soudu, byly vydány v souladu s právními předpisy. I pro řízení o kasační stížnosti správní orgán odkazuje na správní spis, zejména na vlastní podání a výpovědi, které stěžovatel učinil během správního řízení, a na vydané rozhodnutí. Soud neshledal v závěrech a postupu správního orgánu nezákonnost. K námitkám stěžovatele v podané kasační stížnosti žalovaný uvádí, že tvrzení stěžovatele nesplňují taxativně vymezené důvody udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Stěžovatel měl ve své vlasti potíže, které však nelze považovat za pronásledování ve smyslu předmětných ustanovení zákona o azylu. Rozhodnutí správního orgánu je dostatečně odůvodněno, podloženo relevantními informacemi o zemi původu s přihlédnutím ke všem okolnostem, které byly v průběhu řízení zjištěny. Tvrzení jmenovaného v podané kasační stížnosti považuje správní orgán za neodůvodněné. Žalovaný proto považuje kasační stížnost za nedůvodnou, stejně tak návrh

na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, a proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud v Brně kasační stížnost zamítl.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti na odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozsudku krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu, mj. pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku – takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ustanovením § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ačkoli stěžovatel výslovně nepodřadil jím namítané skutečnosti pod jednotlivé odstavce ustanovení § 103 odst. 1 s. ř. s., ze znění kasační stížnosti zdejší soud dovodil, že stěžovatel napadl rozhodnutí Městského soudu v Praze z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že dne 17. 11. 2001 podal stěžovatel žádost o udělení azylu, v níž uvedl, že na Ukrajině měl ekonomické problémy, do kterých se dostal po té, co pomohl uvěznit soudce, který jej stíhal za obvinění z krivého svědectví. Stěžovatel totiž podal žalobu na muže, který zbil jeho matku, avšak našel se svědek, který stěžovatele obvinil ze lhaní. Po uvěznění soudce byl případ stěžovatele uzavřen, stěžovatel si však od té doby nemohl najít práci a zadlužil se. Ve vlastnoručně psaném

prohlášení pak stěžovatel tyto důvody doplnil o problémy s místními orgány z důvodu nacionálního útisku, neboť jeho matka je ruské národnosti. Do protokolu o pohovoru k žádosti o udělení azylu na území ČR pak stěžovatel sdělil, že jeho matka je ruské národnosti a z toho důvodu byla v roce 1996 zbita místními nacionalisty a následně hospitalizována. Na pachatele útoku, kteří byli v přátelských a rodinných vztazích s místními úředníky policie, prokuratury a soudu, podal stěžovatel trestní oznámení, a když nebylo projednáváno, obrátil se na soud. Soud, který se konal 25. 7. 1997 však prohrál, neboť soudce, ukrajinský nacionalista, vzal od pachatelů úplatek. Stěžovatel se odvolal, posléze až k prezidentské kanceláři, jeho odvolání však byla zamítnuta a na něj bylo podáno trestní oznámení pro pomluvu. Jednání měl předsedat stejný soudce. Stěžovatel se k soudu nedostavil a začal spolupracovat s detektivní kanceláří a prokuraturou I.-F. oblasti a podařilo se mu prokázat, že soudce bere úplatky. Soudce byl odvolán a odsouzen, trestní oznámení na žalobce bylo staženo. Od té doby však místní nacionalisté stěžovatele i jeho rodinu provokovali a vyhrožovali jim. Několikrát byl napaden neznámými osobami, které mu zlomily nos a poranily ruku. Obrátil se na policii a prokuraturu, dostal se však s jejich zaměstnanci do osobního konfliktu, protože je považuje za zkorumpované a staví se k jejich práci záporně. On sám dříve pracoval jako důstojník Ministerstva vnitra, po té, co mu byla nabídnuta spolupráce, odmítl, proto si myslí, že od policie nemůže očekávat pomoc. Přestěhovat se do jiné části Ukrajiny nemohl pro nedostatek peněz. Již sedm let je bez stabilní práce, práci by získal pouze za úplatek nebo by musel čekat na mzdu třeba i půl roku. Potíže se zaměstnáním mají však na Ukrajině všichni, kromě těch, kteří jsou schopni dát úplatek. Protože neměl peníze, rozhodl se odejet za prací do ČR. Je přesvědčen, že až se vrátí z vězení soudce, kterého pomohl uvěznit, bude se mu chtít pomstít. Cítí se neustále v nebezpečí, protože je pronásledován místními nacionalisty, kteří jej mohou dát kdykoliv uvěznit. Žádost o azyl podal poté, co mu nebylo prodlouženo měsíční vízum a nechtěl v ČR pobývat nelegálně.

Podle § 12 zákona o azylu se cizinci azyl udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Na základě § 14 zákona o azylu jestliže v řízení o udělení azylu nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.

Na základě zjištěného skutkového stavu věci Nejvyšší správní soud konstatuje, že Městský soud v Praze řádně přezkoumal rozhodnutí žalovaného v rámci stěžovatelem uplatněných žalobních námitek a své závěry vyčerpávajícím způsobem odůvodnil. I Nejvyšší správní soud má za prokázané, že stěžovateli důvody, pro které žádá o azyl na území ČR nelze podřadit pod taxativní výčet důvodů uvedených v ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Jak již bylo vícekrát judikováno zdejším soudem, žádost o azyl, jejímž jedinými důvody jsou pouze potíže se soukromými osobami v domovském státě, je podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona o azylu zřejmě bezdůvodná. Ohrožení žadatelů o azyl, které vyplývá z možné násilné činnosti soukromých osob, není relevantním důvodem pro udělení azylu, neboť není pronásledováním ve smyslu § 12 zákona o azylu. Za pronásledování by mohlo být v souvislostech tvrzených stěžovatelem pokládáno leda odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před prokázaným ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo typicky povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu. Jak vyplynulo ze správního spisu, stěžovatel i v poměrně složitém případě, kdy v jeho věci rozhodoval

podplacený soudce, dokázal najít prostředky nápravy. To, že na takové počíná v dalších případech rezignoval, znamená, že nevyužil všech možností, které mu právní řád jeho země k ochraně jeho práv poskytuje, ač tak učinit mohl.

Ohledně tvrzení stěžovatele, že náleží k diskriminované národnostní skupině, lze podotknout, že stěžovatel sám byl národnosti ukrajinské (ruskou národnost měla pouze jeho matka). Ostatně i v případě, že by se z národnostních důvodů stal terčem případného útoku ze strany soukromých osob, jsou-li v jeho zemi původu dosažitelné prostředky nápravy, a stěžovatel je nevyužije, nezakládá taková skutečnost právo na udělení azylu podle § 12 zákona o azylu. Nelze připustit, aby byl azyl přiznáván z důvodů kriminální činnosti soukromých osob, s jejímiž projevy se lze setkat i v zemích s vyspělým demokratickým zřízením. Pokud by bylo toto připuštěno, institut azylu jako výjimečného prostředku ochrany osob, jimž je upírána ochrana státem původu, by šlo nad rámec účelu, pro který Česká republika zákon tohoto typu přijal.

Ke zjišťování skutkového stavu věci lze obecně konstatovat, že zásada tzv. materiální pravdy má v řízení o udělení azylu svá specifika spočívající v pravidelné nedostatečnosti důkazů prokazující věrohodnost žadatelových tvrzení. V případě, že žadatel uvádí skutečnosti podřaditelné pod taxativně vymezené důvody pro udělení azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, je na správním orgánu, aby prokázal či vyvrátil pravdivost žadatelových tvrzení, a to buď zcela nevyvratitelně zjištěním přesných okolností vážících se na stěžovatelova tvrzení, anebo alespoň s takovou měrou pravděpodobnosti, která nevyvolává zásadní pochybnosti o správnosti úsudku správního orgánu. Elementární roli při zjišťování skutkového stavu věci hrají zprávy o stavu dodržování lidských práv v zemi původu žadatele. Je-li zřejmé, že se jedná o bezpečnou zemi původu, v níž je z hlediska standardů předpokládaných zákonem o azylu zabezpečena řádná a fungující ochrana občanů před nežádoucími ingerencemi státu do jejich základních práv a svobod, pak lze důvodně předpokládat, že v takové zemi sice může docházet k jednotlivým excesům, nicméně lze se prostřednictvím správních, soudních či jiných orgánů domáhat nápravy proti nezákonnému zásahu. Takový závěr však nelze učinit v případě, že se jedná o zemi, ve které se státní orgány opakovaně dopouští závažných porušení lidských práv. Má-li správní orgán za to, že stěžovatel, který přichází ze země s nedostatečnou ochranou lidských práv, nevypovídá pravdivě o důvodech, které ho vedly k opuštění jeho země původu a podání žádosti o azyl v ČR, musí své pochybnosti hodnověrně objasnit a prokázat. Jsou-li dány skutečnosti, na základě nichž lze předpokládat, že k porušení základních lidských práv a svobod žadatele o azyl došlo nebo mohlo dojít, a správní orgán nemá dostatek důkazů o tom, že tomu tak nebylo, pak tyto skutečnosti musí správní orgán v situaci důkazní nouze zohlednit, a to ve prospěch žadatele o azyl (obdobně např. rozsudek NSS ze dne ze dne 24. 2. 2004, č. j. 6 Azs 50/2003 - 89).

V souvislosti s výše uvedeným Nejvyšší správní soud konstatuje, že Ukrajinu lze považovat za bezpečnou zemi původu, jakkoli jednotlivé excesy nelze vyloučit. Bylo tedy na stěžovateli, aby svá tvrzení přesvědčivým způsobem prokázal, což stěžovatel v řízení neučinil. Poukazuje-li stěžovatel na to, že žalovaný vycházel ze zpráv o dodržování lidských práv na Ukrajině týkající se roku 2000, což podle stěžovatele znamená, že žalovaný vycházel z neaktuálních informací, pak zdejší soud takovému tvrzení musí oponovat, když z rozhodnutí žalovaného jasně vyplývá, že vycházel z informací i za roky 2001 a 2002. Předmětné zprávy jsou součástí správního spisu.

I podle názoru Nejvyššího správního soudu je stěžovatelův odkaz na články Příručky postupů a kritérií pro určování právního postavení uprchlíků je zcela obecný a bez uvedení souvislosti k případu stěžovatele. Lze jistě souhlasit, že kumulativní působení různých opatření, která sama o sobě neznamenají pronásledování, ale jsou spojena s dalšími zápornými faktory, je třeba posuzovat jako relevantní důvod k udělení azylu. Takový souběh však v posuzovaném případě ze spisu nevyplývá a nebyl ani stěžovatelem prokázán.

K žádosti stěžovatele, aby byl ve věci ustanoven tlumočník, Nejvyšší správní soud sděluje, že v dané věci vycházel zdejší soud, na základě § 64 s. ř. s., z ustanovení § 18 odst. 2 občanského soudního řádu (dále jen „o. s. ř.“), podle kterého účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo. V průběhu řízení však taková potřeba najevo nevzešla. Stěžovatel podal kasační stížnost v češtině a dokázal na výzvy a poučení krajského i Nejvyššího správního soudu včas a řádně zareagovat. Za nerozhodné přitom soud považuje, zda tak činil stěžovatel osobně nebo prostřednictvím advokáta. Otázka ustanovení tlumočníka by se tak nepochybně stala aktuální až v případě ústního jednání, které však zdejší soud s ohledem na ustanovení § 109 odst. 1 s. ř. s. nenařídil.

V návaznosti na uvedené proto Nejvyšší správní soud uzavírá, že není dán žádný z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a b) s. ř. s., pro které by bylo třeba napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze zrušit, neboť se nejedná o rozhodnutí nezákonné z důvodu nesprávného posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, a rovněž zdejší soud neshledal žádnou vadu řízení, jež by spočívala v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit, přičemž rozhodnutí správního orgánu není nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost. Proto Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. ji zamítl.

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1 věty první s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci (stěžovateli) náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o kasační stížnosti žalobce žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti nevznikly.

Odměna zástupci stěžovatele, JUDr. Pavlovi Bugárovi, který byl ustanoven stěžovateli k jeho žádosti usnesením Městského soudu v Praze ze dne 5. 4. 2005, č. j. 5 Az 29/2004 - 61, byla stanovena za jeden úkon právní pomoci po 1000 Kč (převzetí a příprava zastoupení – § 9 odst. 1 písm. f) vyhlášky č. 177/1996 Sb.), k čemuž byl přičten režijní paušál ve výši 1 x 75 Kč ve smyslu § 13 odst. 3 téže vyhlášky, celkem tedy 1075 Kč. Uvedená částka bude zástupci stěžovatele vyplacena do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Nejvyššího správního soudu.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2006

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu